

ЭСКИ ГАЗЕТИНИ БЕТЛЕРИНДЕН

Бу статья биринчи кере 1935 жылда Пятигорск шахарда басмаланганды. Материал ол замандагы Къабарты-Малкъарны культура жашуунада жетишилени белгилеп, ЛУИ-да (Ленини окуу шахарчык) ишлеген студиялар, усталарны юсеринден да хабарлайды. Анда республикада «Кебардинка» ол кезинде кууралганы, аны кюлгө алган малкъарлы жаш Рахайланы Оксуб болганы да айтылады. Бу шартта артыкка эс бурруга соебиз.

Быйыл бу аты айтылган коллектив кесини юбилейин белгилейди. Арт жылда ансамбль юсюнден сөз барса, аны Рахай улу аягы юсюне салганы, анга ол башчылык этени да «мунулулу» кыладыла. Шендою тейлю, ызыбыздан келликле да билдирге керекдиле тарыхларын, культурабызны айнытырга уллу юлюш кюшкнаны да. Аны ючюн бу статья бла окуучуларыбызны шагырей этерге соебиз.

Къарахалкыны жыры

Орденли Къабарты-Малкъарны юсюнден очерк

Ленини окуу шахарчыкны кууралуу - орденли Къабарты-Малкъарны бек уллу жетишилениден бери. Ол 1924 жылда, Туугъан журтубуз Улуу Ленини ахыр жолуна аштырган абдыан иш сабийлечя, жылгын, гичеле уа, таматалача, сагыш этген заманда ачылганды.

Экинчи тизгинде сол жанындан 3-но Рахайланы Оксубу ансамбли солистери бла. Ал тизгинде сол жанында жашчык Улбашаны Муштады.

Шахарчык жети минг адамга та билим бергенди. Жети минг совет, партия куулуусу, устаз, акушерка хазырлаганды. Революцияга дери уа бу областда битеу да жаза, окуй билгенлени саны жалаңда юч мингге жетгенди. Ала да байланы, бийлени эм дин ахуларны сабийлери эдиле. Тюзю, халк билимини юсюнден арталыга сагыш окуяна этмегенди.

Ленини окуу шахарчыкны бюгондо директору, Исмаил Афаунов кеси да мында билим алган адамды. Бусагъатда ол бек терен окуулу къабартылгы саналады. Ол турлю-торлю окуу юйлде иш усталыклагга юйретуге да кез-кулак болды, кесинде ишлерге билими адамлары излейди, тойчуларны миллет кийимле бла жалчытууга да андан аз эс бурманды. Шахарчыкда миллет телсеулини студиясы ишлейди.

Гичеле Амирханчык къабак эшини къатында олпурады. Ол орус тилин билмейди. Кесини туугъа эли Тебен Курпка къалай къанарыгыны юсюнден сагыш этеди. Жашчык аны бери келтиргени ючюн тамана къарындашына бек чамланады.

Амирхан Шамахов классха киреди. Сора Хафисатны (Атакуланы Хафисат) докагъа чакырады. Ол таулу къызды, педтехникуму ахыр курсунда окууган студентлени бек ишлеринден бери миллетли Пенини окуу шахарчыкны устазды. Дерсин орус тилде барырады.

Бу башда айтылган хабарларны араларында он белокла озганды. Ол алай кел тоюлдою, угъай, бек келдо. Нек дегенде тунене харларны бир бирлеринден кючден айырыуу къабартылла бла малкъарлыча бюгон Маркъны, Ленини чыгармаларына окууялды. Ол юйюне къаргана итинген жашчыга а энди пед-

техникуму тамата курсларына дерс береди. Негерланы Аминат жангыс къызды. Малкъарны бийик тау эллеринден биринде тууганды. Ол алгынчы гиче къызчык энди эл мякноне бийик коммунист шкколунда окууда. Аны кийингени шахара жашгъан къызлагга ушайды: ару пальто, къызыл коосникасы барды. Кеси да политикономияны кел салып окууда, ол битеу зачетларын бек иги белгилеге береди.

Аны къарт анасы къызды сайлау жолгъа бюгон да тоюлдою ырады. - Аминат, бизни колхоз эт, бишлек керекли болуп турмайды. Алланы ахшлыкындан, хар зат да эркинди. Не уа, къарачи, элде къаллай тап жаша бардыла, - дей эди ана баласына. Къыз да, анасыны хабарына тумушлак, жууап этмей, аруу, жумушак шырып къозды. Тенг къызларын а округга, билим аларгъа чакырады... Ох анасыны, таулу тишируулары юсеринде къалай бир къыйынчылыгы болганды. Биз халарын айхан Аминат эридиле адамны чархында. Биринчи жери уа сют белокла алдыла. Адамга бек хайырлы белоклагга бишлекдагъагы са-наладыла. Ишини башы уа ферментледеди. Ала бишлякны бишу кезинде куураладыла, адамны аш орунуу ишлеуине болушадыла - бишлякны битеу кючюн адамга этдорюдеди.

Арык болургъа Диетаны тутханлагъа бишлякны аз ёлчмелде ашасала игиди. Ол адамны ачлыгын терк метерди, ёз туталды, вештерселаны алышынуларын текшерленди. Ол а арык болургъа сойгенлеге хата да келтирди. Австралиялы диетолога ол турлю ишни эслегенди. Ала эр кишини эш тишируу рационалында бишлякны ёлчмелерин тохтатыдыгъандыла. Алай этип къаргандан ачык-ланганды, сьнууга къатышдырылгандылар араларында бишлякны бек ююнге аз-аздан бир неча кере ашгандыла, башха продуктаны ашагъанладан эсе, терк бекре болза азда эдиле.

Иги жукъларгъа Кюн узун стрессден тошген

САУЛУКЪ

Бишлякны суююню беш сылтауу

Иммунитетни кючлендерид

Бишлякда болгъан баш магъаналы кесек - сют белоклагдыла, ала 25 процентни тутадыла. Аны магъанасы уа былайды-бишляк сизни иммунитетигизни алышындырыл-мазлык болушукчы-чусуду. Иммунын клеткала белок молькулаладыла. Алай эсе уа, чархыгъаны вирусулардан бла бактеприладан кзурулар ючюн, организмге протеинге керекди. Ала эте, чабакъда, сют продуктла, битимледе окуяна, сёз ючюн, кудурюну къуумларында, бардыла. Алай белокну да белок биледи! Ала адамны чархына турлю-торлю сингидиле. Алай бир башха зат бла алышындырылгандыла аминокислотла бардыла. Ала уа адамны чархына эм иммунны системасын тап ишлерин жалчатыдыла, протеинни турлю-торлюлеринде кеспри да башха-башха ёлчмелде боладыла.

Бишлякны жалаңда ол бек татуулу болганы ючюн сюергиме керек сунасыз? Хау, ол кертди. Алай жангыс сылтау тоюлдою. Аны бир туурамчыгы былай болушукъла берликди.

хатадан терк кзутуур эм жукълар ючюн, адамны чархына триптофана деген аминокислота керекди. Ол вещество мелатонини, стрессге къажару реакцияны чыгыуларына себеплик этеди. Триптофан кел продуктлада барды, алай чемпионлагъа уа 45-50 - процентни къаты бишляккъа саналадыла. Великобританияда бардырылган сынауда 200 адамга быллай предложение берилген эди: жукълардан алгъа хар жолда да 20 грамм бишляк ашаргъа. Сьнуу бир ыйлыкны ичинде бардырылганды, ол кезинде былай ачыкланганды: пациентлени юч коллошан экиси жалаңда иги жукълганыны кюй, тошлерин да эслеринде иги тут эдиле. Тинтичюле айтанхарына, иги жукълар ючюн, хар кючден бир эки туурамчык бишляк ашап тууруга керекди.

Витаминле алырга Ала уа бишлякда бек келдоле. Анда В группы витаминге (нерва системаны иги ишлетеле, терини эм чачны саулукуларын жалчытады), А витаминге

Сыйлыкъны тизмеси былайды: ючюнчю жерде битим белокла орнадыдыла. Ала ны жалаңда 60 процентлери сингидиле адамны чархына, алада эм керекли аминокислотаны бир-бирлери жокъдула. Экинчи жерде уа эт белоклагдыла, ала 95 процентлери

ди. Бюгонлюкде окуяна бир-бирле, Афаунову кабинетине кирип: «Мында чамчылыны шкколлары къайдада?» - деп, ышара-ышара сорардыла. Алай ардан-аргъа халкы «чамчылыны шккол» бла угъай, жангыдан кууралган студияны тойчуларыны шахулары бла ёхтемленип башадыла. Ааны концертлерине къаргъа Нальчыкё элпеден окуяна келле келедиле.

Миллет студияны драма ёблеюму да барды. Жаш драматургга, режиссёрла биринчи оюларын киргозгендиле. Ол санда «Калмыкюну юсюнден поэма», «Караот-деген спектакльлени айтырга болукъубуз».

Бек алгъа бу шахарчык сабий юйю (пионерлени юйлерини) мурдорунда кууралгъанды. Анда Къабартыны бла Малкъарны къызыл партизанларыны жашлары бла къызлары тургъандыла. Биринчи болуп анда юйренгенлени санаңда облисполкомну председатели Черкесов, кел райкомланы секретарлары бардыла. Энди бу шахарчыкны мурдорунда бийик эл мякш школ кууралганды.

Ал. РАДИН. ПЯТИГОРСК шахар, 1935 жыл.

«АнФ. Неделя» газет.

Редакцияны къонагы

«Элбрусoidsни» ГИМНИН ЖАЗГЪАН ПОЭТ

Ким эшитмегенди «Къарачайым-Малкъарым» деген къуш-къанат жырын? Аны сёзлерин жазган Къарачай-Черкесни сыйлы журналисти, Россейни журналистлерини союзуну КъЧР-де ёблеюню таматасы, «Къарачай» газетни тамата корреспонденти Созарукъланы Шогъайыбны жашы Норийди.

Андан сора бир ауукъ заман эл мякде ишледиле. 1997 жылда уа республикалы радиога кёчеди. Юч жылдан а Созарукъ улуру «Къарачай» газетге чакырылды. Андан бери ол анга кертичиди.

Ол 1998 жылда «Жетгей» жыр къаууиму тилеги бла такъганды аны. Макъамын а Туркюпаны Борис куурашдыргъанды. Биринчи да бу ансамбль эшитдиргенди аны халкъсга. Газаланы Алим а муну битеу дуниягъа баям

этгенди. Шендо уа «Элбрусoidsни» гимниди. Норий сьрюнде 1950 жылда Къазакстанда тууганды. Азиядан тууган жерине къайтхандан сора Эски Жётегиде орта школну бошайды.

Норийни чыгармалары «Заман», «Эки учар къанатым» деген жыйымдыкларда басмалангандыла. Бюгон а «Заман» газет Созарукъланы Норийни бир къаууим назмууу бла кесини окуучуларын шагырей этерге соеди.

ОСМАЛЛАНЫ Хыйса, РФ-ни Жазуучуларыни союзуну члени.

Къарачайы-Малкъары!

Дю аламла зорчуладан, жауладан Кёл ёмюрню узагъына сакълганды. Сойир журти эрмелге, ийканыттай. Биз жашайбыз - Малкъар бла Къарачай! Бу дуния жаннетиди деп аталгъан, Тау жерибиз махтау бла айтылганды. Суларбыз - тамам кюмош бели бау, Къууанчыбыз - эки башлы Минги тау.

Къарачайым-Малкъарым! Экигиз да - эки учар къанатым, Бир миллетден жаратылганды эки халкъ, Шох турасыз, бир биринге болу жакъ. Бир миллетден жаратылганды эки халкъ, Шох турасыз, бир биринге болуп жакъ.

Таматаны сыйлап, орун бергенле, Тишируу ана къачын кереңле, Къартларыбыз - тюз онуюлу, келбетли, Жакъ телбюс - тау намысты, адепти.

Арудукъ

Жаз башында жерге жылуу синдирген, Табият сатха жашин кийим кийдирген, Жакъ жонча, жашай тургъан арудукъ, Сен юсе бизе сау дунияны сойдоргъан.

Кёл ёмюрню теренинде ёталганды, Сейирликни уясына, арудукъ, Тау иленик, татыл сөзим берганды.

Инсанлагга насып жолну танытганды, Кёл тейлюню къуандыргъан, жыратганды, Жакъ намысты, жаш адепти арудукъ Жеркелеге сойкеклики сыпатганды.

Къалайда да танылады торсюнгоң, Жашлыкъ бла байламдыгъ хар кюнюнгоң, Заман чарха бла урмагъан арудукъ, Таркъаймасын къууат берген сойюмонгоң!

Ой, Жаны-кёзюм

Кюн ышарад, чууакъ кёкден Жылун туней, Чыпычкъыла да жыралганды, Жарыкъ жоюлудей.

Кыш кетгенди, жаз келгенди, Жоку жангылыч, Чени да белгилегенди Норлю жангкъылыч.

Жаш аба кийгендэ жёге, Сойюнеди жаз, Чагъадыла, къууангъа теге, Балий, бусакъ, наз.

Кёшюнда да Жашарел

Къатыгъа бла окуп баргъан заманда Кёрююмне терезенде голлени. Сени бла бир юйделе деп, ала, Сюклангантай ашырама кюлени.

Ёмюрю да тамам ушан терк сууга, Ёлпю барад, улут тауга миндирмей. Ауушадла бек насып джозууууу, Рахат этип, джашуу тюзге эндирай.

Жанкылычлай нор тейлючу ол голле Киргендиле бир сейирлик торсюнгоң. Эсе ёблдюре, чакъырганды: «Кел кой!» Терезден къарайдыла, сойюне.

Мен да аллай бир сейир гол болалсам, Кёз турганда чакъар эрим, жашнарым. Санден меннге жорек жылуу табалса, Тар болса да, къошунда да жашарем!

Жарт оюзюню ёзгеси

Жашуу къыйын кёрюне да, ётгор халкъым, Болмас сени не гурушганды, Не бир дауң, Къадалача тура эсе, басмай «салкъын» Тау киришини бийи болуп, Минги тауң?

Тюзюноню ючю хорлап тобукълана, Башы ийсе, сокууранган къанлы жауң, Этамдасы сен кесинден бек насыпты, Кюн тобюнде жыптырай эсе нор Тауң!

Нартла Мурдум, коллош Къобан айлан барсы, Кысхан кийик болад омакъ бели бауң, Къарачайым-Малкъарым, сен кёл жашарса, Сойюнеди эки башы ёхтем Тауң.

Табийгъатың, жашап, жашай тау эсе, Мелум жерден таба эсе гол ашауң, Тау миллетни, нарт оюзюню ёзгеси, Тарыхныгъа сакълп турад акъбаш Тауң!

Ана таб дуррун

Адамлагга тежей саулукъ игилик, Чууакъ кёкден кюн такъла энесе, Жюргинде уллу, тау сойкемлик Болганыгъа жарарыкъсыз, деселе.

Не жашыруу, излесем да дунияда Зауукъ кёрюп, бек насыпты жашаргъа, Зарлыкъ, тарлыкъсынамай адамдалан, Мамырыкъда халап къыйын ашаргъа.

Жюргенин керип, тюз арасы бла Кюн такъгъа кенг илипин къурурем, Ёшюнеге къаты къысып баласын Жангыс жашына ана таб бурурем!

Сыйбызгъаны, Жуюну да озатгъаны

Сыйбызгъаны, экиюню да озатганды, Кып къобудан тау макъамла сьгъалданды, Нарт айтычу керти тейлюе жыралдан, Баскъы салып, махшакъ сикке чыгълдың.

Халкъгъа жары, ётедиле жылларың, Тейлюле саугъадыла жырыларың, Фахмуң бла жемдиң «Халкъ жыры» атха, Хурмет сенине - Тауишлени Кысботка!

Таматаны сыйлап, орун бергенле, Тишируу ана къачын кереңле, Къартларыбыз - тюз онуюлу, келбетли, Жакъ телбюс - тау намысты, адепти.

Къалайда да танылады торсюнгоң, Жашлыкъ бла байламдыгъ хар кюнюнгоң, Заман чарха бла урмагъан арудукъ, Таркъаймасын къууат берген сойюмонгоң!

Ой, Жаны-кёзюм

Кюн ышарад, чууакъ кёкден Жылун туней, Чыпычкъыла да жыралганды, Жарыкъ жоюлудей.

Кыш кетгенди, жаз келгенди, Жоку жангылыч, Чени да белгилегенди Норлю жангкъылыч.

Жаш аба кийгендэ жёге, Сойюнеди жаз, Чагъадыла, къууангъа теге, Балий, бусакъ, наз.

Сыйбызгъаны, Жуюну да озатгъаны

Сыйбызгъаны, экиюню да озатганды, Кып къобудан тау макъамла сьгъалданды, Нарт айтычу керти тейлюе жыралдан, Баскъы салып, махшакъ сикке чыгълдың.

Халкъгъа жары, ётедиле жылларың, Тейлюле саугъадыла жырыларың, Фахмуң бла жемдиң «Халкъ жыры» атха, Хурмет сенине - Тауишлени Кысботка!

Окъууну бошагъан студентлеге иш берилликди

Къырал Думаны Урунуу, социаль политика эм ветеранла ишлери жаны бла комитети, Билим беруу комитети эм Россейни Жалынчакъсыз профсоюзларыни Федерациялары бла бирге вузаланы бюджет ачгъагъа бошагъанлагъа борчулу халда иш беруиню юсюнден законну жарашдыра турадыла, деп билдиреди ИТАР-ТАС.

«Российская газета».

ЖАНДАУРУЛКЪ

Къуандыргъан кеси да зауукълукъ табады

Бу кюнде Прохладныйи сабий юи-интернатында «Едина Россияны» «Жаш гвардиясы» Битероссей жамауат биригичюно «Я - доброволец» деген федеральний программасыны чеклеринде жандуурлукъ акция бардырылганды. Аны мурагы энчилонген сабий юйлерге, скактыклары болган жашагыла бла къызлагы адамланы эсин буруду.

кыргызла жигер алып, мекямы оюн майданында кырдкыне кертендилик, терезелини жууп, бгврени-башы тазалап, азы бла сабийле бла да ойнагандыла. Майданды кепле чыкыгъан эдиле - бек гичтичкледен башлап жый-

аны татыун чыгъара, бир бирлерин да багылайдыла», - дегени акцияга къатышкан Олег. Жаны шукларына къурагъан байрамлары бошлып къалмаз ючюн, къонокъла кесери тепсе, жырылап турургъа хазырча да кероне эди. Ала келери толганын да букъуралмагъандыла: «Бу сабийле бла ушак эте, сен кеп затха башха кезден кырап башлайсы. Ала-ачык ниетли, хар такыйжыгъа къуана билген жашла бла къызлайдыла. Биз бир бирикчи кытай хурметероге керек болганыбыздыла алагы кырай ангылайсы» - дейди Аида уу. Акцияны къурагъанла быллай жандуурлукъ жумушлары дайым да бардыра турган жаламда къайтырылукъ жылуу керекки сабийлеге уягы, бизни хар барыгыгъа да керекисине тиюшонгенди. Нек дегенде кытагъадына болуша билеу - адамны кепле бай, кеси да насылы болганыны къышанды.

Акция

Сауулукъ сабийле тууарча

«Манга жашауну сауыгъала» деген Битероссей акцияны чеклеринде республиканы консултация-диагностика арасы ююноню болдуруу бөлөмю абортлагъа къажуу терели ыйкыны бардырганды. Аны керере арны бла ЗАГС-ны ишчилери бирге юйюу, къурагъыа сюйгөн жаш адамла бла тюбешилеу бардыргандыла, сауулукъларына къыратыргъа чакыргандыла. Араны заведующий, баш врачаны орунбасары Къубайланы Ирина белгилегенди. Тиширюну сауулугу иш эсе, юююде сабий тууарын сюйюп скакълый эдиле, бала иги болумдада өсеркиди,

алай бла аны жашауну ахшы мурдор салыныркыды. Араны иши акцияны өтдюрюу ала бошлып къалмайт, аны специалистери республиканы районларына бардыла, адамлагъа лекцияла окудула, бу темага жораланган фильмле кергюзетдиле, студентлеге керекли материаланы бердиле. Андан сорда да, анда къыйын жашу болумгъа тиюшен тиширлюкъ болушлукъ этедиле. Ала бла психология, врачаны юристе ишледиле. Аланы баш мурагълары биди-адыкъа тумалгъан сабийни жанын скакъларгъа: «Битеу да аны айтханда, Къабарты-Малкъарда статистика

а аман тойлолду. Россейде жукъ туугъан сабийге 57 аборт жетеди, бизде уа - 10,7. Хар энчи юйююрге сабий болмагъаны бек къыйын керонеиди. Бизни борчуубуз да аны бла байламды-тиширлюну саулугъун скак-

ЮЙРЕГИУ

Бу затланы эсигизде тутсагъыз - жангылмазсыз

Тинтилеу кергюзтгерлерине керге, талуурукъ аспамсыздыла адамла кеп жылжыган жердеде бла орамлада этилгенди. Андан къалса уа, гудучулукъ юбөсю юйлени тонау бла байламдыла. Уруулукъ къыйынлыкъ артыкъда аксыбылыкъ болмагъанлагъа бла кесерин къыруулары къолларыздан келмегенде жетеди. Талуурукъ хар заманда ачыгъа, алтын, юююш, накут-налмас дегенди сыныла затлауа сугъа-накълыкъ эги бла байламды. Арт кезиде уа ол тордо амалыкъларга сототый телефоныны урлау да къошылганды. Тонаукулдан, урукулдан къал скакъларыгъа болушлукъду? Россейни МВД-сыны Нальчик шахарда Управленийсы былай эсертеди: - кече орамга чыкыгъан заманда багылы затланы кез туурагъа чыгарыуу болмагъа, аны киийилерини тюбене букъуруу неча тешип къоюлу; - ахчагъаны эм багылы затларыгъаны сумкагъада жюрютегиз. Бек игиси - аланы киийимини иш журжунна букъурдасыз;

- банкдан неча банкоматдан ахча ала туруп, скак болуругъа унутмагъыз, ол кезиде сизни кыгъадан кыгъагъан адам болганына бла къалганына эс бурбугъ; - жолда кетип бара неча орамда ахчагъаны санауу болмагъыз; - ресторанды, кафеде отурган заманда жаныгъада кеп ахча болганын керсетмегиз; - унутп ахчагъаны жамауат транспорт бла элтемеги. Андан эсе такси тубыгъа неча шагырей адамлагъа чыгыа, аны бла барыгъыз; - танымган адамгъыз жолда ахча буздуругъа десе, унамагъыз. Ол алай бла сизни къалый бир ахчагъы болганын билгире сююди; - кече юйге жарык орамла бла барыгъыз, жолну къысхартыгъа неч кырагъны тыгъыркылагъа кирмегиз; - сизни къууип келген адамны эслегенди, не къадыр тек къычып къулулугъа керешти. Андан келеу улауламызгъыны битосига а болушлукъ тилеп, тиийили жерлеге эслегенди; - алай сизни тонадыла эселе уа, жунчун, абызарап къыламгъыз,

чабуулукъ этгенлени бет сыфатарын, кийимлерин, севалерин эслегиз, уагъыз са соммай, иш орамлада телефон бла селвешиге неча полицияны бек жуукъда бөлөмюне барып, ишни болумун ангылатыгъыз. Ол заманда таклаурун тутаргъа, урланган затларыгъаны артка къайтаргъа къолдан келтирди. Россейни МВД-сыны Нальчикде Управленийсы полицияны халкъ бла байламлыгыны илгилендире мурагъа «ышануулукъ» телефон нумарлагъарганды. Гражданды, 48-47-34 номерге сау суктканы ичинде селвеш, билген, керген амалчык ишлерин юспердин айттыргъа, не торлою билдиреу этерге да онг табаргъыды. Былай шартха айырып эс бургъа керекисин эсе салгыз: полицияны къулукъчусугъа гражданды тилеклерин, тарыгъууларына къайгырмагъа, уллу келпююк бла законга бузукълукъ эте, аны иш ичинде тиийили организарна билдиреу керекди. Ишчи кюнде де телефонну чолпуун жууалы къулукъчу кетиреу. Байрамла бла солуу кюнде, кече уа селвешген адамны айтхан автоответчик

ОПЕРАЦИЯ

Сауутларыгъызын берсегиз, жууаплылыкъдан да къутуласыз, нохтабау да аласыз

Table with 2 columns: № апары, Сауутлары, патроны эм чакдыруу затлары

Table with 2 columns: Нохтабауы бечеме сомла бла, 1. Пистолет и револьвер, 2. Автомат, 3. Пулемет, 4. Подствольный гранатомёт ГП-25 и ГП-30, 5. Гранатомёт РГГ-7, 7В и 27, 6. Огноразовый гранатомёт РГП-18, 22, 26, 27, 7. Высокоскор. пистолет, 8. Пистолет-пулемет, 9. Охотничий карабин, 10. Охотничьи гладкоствольные ружья, 11. Газовые пистолеты и револьверы

Table with 2 columns: №, 12. Пистолеты и револьверы кустарного производства, 13. Взрывчатое вещество (тропит, аммонит, гексоген и др.) за граммы, 14. Взрывное устройство (устройство), включенное в сеть В и СВ, 15. Средства взрывания (электродетонатор, капсюль-детонатор, взрыватели - в шт., огноразовые и электропроводные шнуры - в м.) за единицу, 16. Управляемая противотанковая ракета, 17. Огнемёт РГО-А, 18. Выстрел к гранатомёту (ВОГ-30, 25, 25П), 19. Граната (О-1, РГО, РГН, РКГ-ЗЕМ, РГ-42), 20. Мина инженерная (саперные мины), 21. Патроны и боеприпасы к стрелковому оружию за единицу

УЧРЕДИТЕЛИЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАН Жамал. РЕДКОЛЛЕГИЯ: БЕШПАЙЛАНЫ Муталин (баш редакторуу орунбасары), КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан (баш редакторуу орунбасары), ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейин, ТОКЪУЛУМАНЫ Борис (жууаплы секретары). ТЕЛЕФОНЫЛА: Редакторуу ирмешини - 42-63-01. Баш редакторуу орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-42. Кореكتورна - 42-63-52. РЕДАКЦИЯНЫ БЕНОМЛЕРИ: Жаматуу-политика бөлөм - 42-67-68, 42-24-02. Экономика бөлөм - 42-66-73. Кулчура бөлөм - 42-75-82. Социальный политика бөлөм - 42-66-76, 40-59-18. Жангылмакъ эм спорт бөлөм - 40-39-93, 42-66-71. Письмола эм реклама бөлөм - 42-37-94. Тизмачына бөлөм - 47-31-28. Сурат алуучу - 42-68-72. Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 40-28-49, 42-35-65.

Реакция авторла бла къыгъат журютемейди. Къыз жазмалагъа ренеген этимизди эм ала артка къайтарыла. Газетде басылмагъан материалла айтхангъа оюмла редакцияны оюму бла келишимге болушлукъду. Ала айтхангъа хар зат ючюн Россей Федерацияны Басмыны юсюнде законна тиийилинде материаланы авторлары кесери жууаплыдыла. Реакция авторла: 400 къыз тегизилди (машица бла жазылган 5-6 бет) кеню жаздыла. Газет басманы эм асылды информацийны эршилдерини кюрюуду жагы бла Къабарты-Малкъар регион инспекциясы 1994 жылда 14-чю номери регистрация этгенди. Регистрация номери — 01—0066. Индекс - 51532.

Жоралгъу

Аскер-тенгиз флот - бизни ёхтемлигибиз

Аскер-тенгиз флоту юноню Россейде 1980 жылдан бери белгиледи. Ол бир журтлуларыбызы сюйгөн байрамларындын бириди. Нек дегенде армиябызны бу бөлөмю граждандарыбызны ёхтемлиги болганды эм болганды да къалды. Нальчикде бу белгили кюнне ДОСААФ курсантларыны спартакиадысы ала тюбегенди. Эришилге башлангъыры алында Прохладный, Урван, Зольск районладан эм Баксан шахардан келген «Еморлок» от - мемориалга баргандыла. Мында КЪМР-де ДОСААФ-ны председатели Юрий Ашинов, урушуну урунуу эм Суретланган кочлени ветеранларыны Нальчик шахар советини председатели Абдулланлы Мустафа, республиканы аскер комиссариатыны, Аспамлы информерация оргналы, жамауат эм дин организацияла жаны бла

министерствону келечилери жаш адамлагъа насихат сэлерири айтханды. Къабарты-Малкъарда белгиле болмагъанлыкъгъа, Бек иги мураулулагъа Урванды автошколаны курсантлары саналгандыла. Къайыкъларда 2-чи дегенде жоралгъадыла. Аны аты бла берилген сауыгъа Урванды 1-чи автошкуну курсантлары тиийили болганды.

Митингде флотда къулукъ этген башха жерлештерибизни да эс бергенди. Къабарты-Малкъарда тенгизчи ветеранланы араарында жаламда бири суу кылып тура эди да, жароугъа, ол да былтыр аухунду. Тюбешилеу къатышханла өлгенлени бир минуту шаш сююл эсергенди, мемориалгъа полле салгандыла. Арта шахар келде алты команда къайыкъларда жюрюк эршигенди, 50 метрге жюзгенди, уш

ПРОКУРАТУРА

Ётюрюк ачыкъланмай къалмагъанды

Арт заманда потребитель кредитини жалгъан документле бла алыгъаны сыны бестенди. Нальчик шахарны прокуратурасындан бизге билдиргенлеринча, бююнюлюкде жарашырыу судыла алай тёрт ишин тинтигенди. Алай да, «ышануулукъ» телефонна селешгенлени айтханлары, билдирюлери барсыда да эсепте алынадыла, управленени оюучулары бериледи, алагы тиийилинде этилен оюула жашула бардырыла. Адамла айтхан шартлары бла байланы кеси жалпарына къоркъуп, апарын айттыргъа сюймесе, тукъумлары, апарын да жаршыргъа эришилди. Айттыргъы, билдирюи болган бар эсе, бу телефонлагъа селешиле: РФ-ни МВД-сыны Нальчикде Управленийсы дежурный: 49-46-02, 77-05-74, 74-07-33. Полицияны Нальчикде 1-чи бөлөмюне дежурный: 49-40-42, 42-20-28. Полицияны Нальчикде 2-чи бөлөмюне дежурный: 49-57-29, 96-33-44, 95-9-9. «Ышануулукъ» телефону - 49-47-34.

Футбол

Айырыу оюмла башлангандыла

Юр эм Шимал-Кавказ округланы футболдан федерациясыны оюну биринчи эм бийик лигалдада турган спортчула къатышы. Нальчикде республиканы Сабий стадионунда тоюндан турни бардырылганды. Мында тёрт команда эршигенди. Ахырында абаданарыкъланы арасында жерлештерибиз Капсыйск шахардан «Дагизельни» 2:1 эсеп бла хорлагъандыла. Болсада жал салары гиче команда бла ойнагъанлардыла, бизимлеге кюнокъларга 1:3 эсеп бла къытдыргандыла.

Кочлоплени айырыу сегоб бла 1997-1998-чи жылдада турган спортчула къатышы. Нальчикде республиканы Сабий стадионунда тоюндан турни бардырылганды. Мында тёрт команда эршигенди. Ахырында абаданарыкъланы арасында жерлештерибиз Капсыйск шахардан «Дагизельни» 2:1 эсеп бла хорлагъандыла. Болсада жал салары гиче команда бла ойнагъанлардыла, бизимлеге кюнокъларга 1:3 эсеп бла къытдыргандыла.

Жалгъан дау ючюн - тазир

Нальчик шахарны судю амалчык иш этилгенди деп, ётюрюк айтханы ючюн нальчикти тиширлюу кереленди, анда билдирди биле КЪМР-ни прокуратурасындан. Суд тохташдырганынча, С. Мильсон быйыл 4-чю майда РФ-ни МВД-сыны Нальчик шахарда 1-чи номерли бөлөмюне тарыгъан келтирди анда аны белгили болмагъан экулун Нальчикде 400-жыллыкны майданында 15 минг сом турган «Самсунг-Гейлмекс» телефонну урлагъандыла, дегенди. Алай тинтилерден ачыкъланганынча, быллай амалчык иш болмаганды. Мильсон жалгъан дау этгенди. Ол телефонну тас этгенди да, сорда ата-анасындан къоркъуп жазганды тарыгъауун. Тиширлю РФ-ни Уполной кодексини 306-чы статьясыны 1-чи кесюине бузукълукъ этгенди, аны ючюн судно оюну да бек миңг сом тазир юйюди.

Жетимши

Сергей Кустарников - Россейни эм иги авиамоделистлерини санында

Урван районну пресс-службасындан билдиргенлеринче, Болгарияда Пазардык шахарда авиамодель спортдан Европаны биринчилиги бардырылганды. Анда Россейни жаш тёлу жайымдык командасы битюкоманда зачёта биринчи жерни алганды. Ол жетишимде жерлешибиз онжетийилкледен бириди. Ол онтерт жылдында спортну устасына кандидат болганды. 2010, 2012 жылдада өтген биринчиликдеде хорлагъанды, бу жол а Россейни Кубогун да алганды.

эришуулере айырыу турладан сорда да жаныгъа да тогузу адамны ийегиле. Аны казыларыны бек къаты барганды, тренерле ююриорландан жаламда хорлам скакълый эдиле. Бююнюлюкде Бергеу самолётланы резина-мотор модельлеринде РФ-ни бек умутландыргъан эм жетишимли спортчуларын бириди. Ол онтерт жылдында спортну устасына кандидат болганды. 2010, 2012 жылдада өтген биринчиликдеде хорлагъанды, бу жол а Россейни Кубогун да алганды.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДЕЛИШИ ПРЕС: 360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 5. электрон почта: elbor_50@mail.ru. Газеттин басмалагъа КЪМР-ни Аспамлы информерация оргналы, жамауат эм дин организацияла жаны бла министерствону компьютер службагы казар этгенди. Газет «Тегриграф» ООУ-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 33. Газетин ишлерине тапшыруу ючюн КЪМР-ни почта сувказы федеральный Управленийсы жууаплыды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10. Газетини роивнагъа сатуу ючюн КЪМР-ни «Россечель» акционер обществосу жууаплыды. Телефон: 42-69-34. Номерге графикте керге 19.00 сагытда кел салымалды. 20.00 сагытда кел салымалды. ГАЗЕТИНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРГАНЫЛА: Улабышаны Мурат - дежурный редактору; Кетегенинаны Зульфия - жууаплы секретары орунбасары; Зезаланы Лила (1,2-чи бетле), Бийчекчуланы Жаннета (3,4-чю бетле) - корректорла. Тиражы 2660 экз. Заказ № 1946.